

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 15.

V Ljubljani, 1. avgusta 1889.

Letnik II.

Kaj je novega po svetu?

Cesar avstrijski šel bo z Dunaja proti Berolinu dné 10. avgusta. V Draždanih bo 11. avgusta obiskal kralja in se odpeljal naprej popoldne, v Berolin dojde ob 4. uri popoldne in se bo mudil do 15. avgusta. — Polegli so se po avstrijskih deželah valovi volilnega gibanja, poslanci so izvoljeni, jeseni bodo sklicani deželni zbori in tam bodo pokazali, kako da hočejo zastopati svoje volilce. Pri nas na Kranjskem kliče zdaj vse: Mir, mir! Lepi so taki klici in blaga je misel, a mir bo med nami le tedaj, kedar bomo zopet vsi katoliški Slovenci ne le po imenu, marveč tudi po delovanju. — Na **Češkem** je razpor med Staro- in Mladočehi vedno hujši, liberalni Nemci se jim posmehujejo, češ, kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima. — **Ogri** so se upijanili od dobrot, ki jih vživajo pod avstrijskim vladarjem, zato romajo po svetu okrog ter se klanjajo ljudem, ki z nogami teptajo postavno oblast; šli so v Turin, kjer so s silnim navdušenjem pozdravljali in proslavljali starega puntarja Košuta; toda to jim ni bilo dovolj, šli so tudi v Pariz, da so ondi povečevali stoletni spomin francoske prekucije. — Na **Nemškem** vlada pri vsaki priliki, kjer le more, pokaže, kako malo spoštuje pravice katoliške cerkve. V Münstru že davno nimajo škofa, a vlada neče nobenega potrditi, katerega predlagajo stolni kano-

niki; najraje bi imela kakega vladnega kimovca, ki bi zvesto trobil v njen rog. — Spomladi se bo vršil na Švicarskem shod z nalogo, kako delavcem zboljšati stanje; povabljene so vse vlade k shodu, a Ruska in Nemška se ne bodete vdeležili. — Na **Laškem** se vedno bolj množé skrivne družbe, ki delajo na to, da bi se Trst in Trident odtrgala od Avstrije in se sklenila kakor pravijo s svojo materjo. Crispi sicer očitno prepoveduje taka društva, a ker društveniki vedó, da Crispi skrivaj ravno tako misli, zato pa skrivaj toliko hujše rujejo. — Na **Fran-coskem** so sklenili postavo, po kateri bodo tudi duhovniki vojaki, kakor vsi drugi državljani. Kedar bodo vsako leto vojaške vaje, morali bodo do 45. leta vsi potrjeni duhovniki pustiti fare in za nekaj tednov iti k vojakom. To postavo so sklenili samo iz sovraštva do katoliške cerkve. Taka vlada se pač ne more dolgo vzdržati. — **Srbski** prejšnji kralj Milan je te dni prišel v Belgrad; nekateri pravijo, da hoče zopet sam prevzeti vlado, drugi pa trdijo, da si hoče žepe napolniti z denarjem in potem iti zopet po svetu; mogoče je oboje, ker Milan je bil vedno zelo lahkomisljen. — Na otoku **Kreti** se ljudstvo brani davke plačevati Turkom in upori se po vsej deželi vedno bolj množé; otok hoče biti prost in sam za-se; najbrže da Angleži delajo kake spletke.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. V Zagorju so delavci v premo-govih jamah ustavili delo; zahtevajo namreč, da se jim poviša plačilo. Vodje se vedno dogovarjajo z delavci. Ne vé se še sedaj, kak bo de vspeh tem do-

govorom. Delavci tirjajo, da se jim delo skrči od 12 na 8 ur, zraven tega pa kopačem zviša plača od 1 gld. na 1 gld. 50 kr., drugim delavcem pa od 80 kr. na 1 gld. 20 kr. in od 50 kr. na 80 kr.

Pravijo celo, da bo družba delo popolno ustavila, ako se ne poravnajo sedanje razmere. Gotovo je, da je v primeri s težkim delom dnevna plača zelo majhna in pravica tirja, da se ubogim trpinom plačilo primerno poviša. Vojakov že od l. 1866 ni bilo toliko v Zagorju, kakor jih je sedaj; posla nimajo veliko, ker so delavci mirni. — Pri sv. Joštu pri Kranju je bila dne 15. julija prelepa vesela slovesnost, ko so prišli prevz. knezo-škof na goro delit zakrament sv. birme. Birmanih je bilo 52 otrok. Pristavimo, da poprej že dolgo ni bilo birme pri sv. Joštu. Leta 1752 je škof Atems pri sv. Joštu blagoslovil „svete stopnjice“ in pri tej priliki delil tudi zakrament sv. birme. — Dne 19. t. m. je na Prebačevem pri Kranju posestniku J. Čebašku pogorela kolarnica z bližnjim hlevom; poleg tega je ogenj uničil hišo in gospodarsko poslopje E. Staretu. Oba posestnika sta bila zavarovana. — V Rađečah na Gorenjskem je dne 24. julija strela udarila v zvonik farne cerkve ter napravila veliko škodo; razdrobila je orglje in altar. Č. g. župnik je bil med tem v zvoniku, a se mu ni nič žalega zgodilo. — Na Vrhniki je 23. julija po noči treščilo v Šurcov kozolec, ki je pogorel z žitom vred, drugič pa proti jutru v Vrbičev hlev na Sapem. Gasilci so bili kmalu na pogorišču in zabranili, da se ni ogenj razširil. Na hlevu sta ležala dva hlapca; enega je strela omamila, drugemu se ni nič hudega zgodilo. — V Hrušici pod Ljubljano so dobili dne 1. junija novo poštno postajo. Čudno se nam zdi le to,

da v čisto slovenskih krajih imajo poštni pečati samo nemška imena. To je brezozirnost, ki je graje vredna ter naj se odpravi. — Iz Žužemberka se poroča, da je o zadnjem viharji vdovi Rešetarjevi strela ubila na Jami nad Dvorom dvoje živinčet. — V Leskovecu je strela udarila; najprej je pri podružnici sv. Ane okoli cerkve zemljo razorala, potem pa udarila v zvonik farne cerkve, odbila zidovje na najvišjem vogalu in strelovod pretrgala na treh krajih. Dne 21. julija so se tukaj vojaki-topničarji stekli z domačimi in eden vojak je bil tako hudo ranjen, da so ga odpeljali v Gradec v bolnišnico. — V Šmartnem pri Litiji je povodenj napravila veliko škodo, ker se je razlila po polji in travnikih čez rodno zemljo; prišla je tako hitro, da so komaj otroke in živino rešili iz nekaterih poslopij. — Enako škodo so nalivi napravili v Borovnici, ker so trgali zemljo z njiv, odnašali seboj šoto in uničili setev, posebno oves in proso. Tudi je treščilo v neki hlev, a ljudje so se o pravem času zadušili ogenj; pastirja, ki je gnal živino domu, je voda potegnila seboj, da je utonil. — V Planini, kjer že skoraj navadno voda vsako leto nastopa in kvar donaša, je voda v 24 urah poplavila vso planinsko kotlino, ki je bila podobna nepreglednemu jezeru. Voda je odnesla na tisoče stotov sena, poblatila travnike in zalila njive in uničila poljske pridelke. Posebno hudo so zadete vasi: Laze, Jazovica, Liplje in Grčarjevec, ker imajo z večine polje v dolini. Ubogi, pomoči potrebni ljudje! — V Želimiľah so prevz. knezo-

Listek.

Sreča v nesreči.

Med lepimi kraji slovenske zemlje je dandanes gotovo na najboljšem glasu gorenjski Bled s krasnim svojim jezerom, z otokom, kjer stoji božjepotna cerkev Matere božje in s prelepo svojo okolico, ki privablja leto za letom vedno več tujcev, ki se umikajo hudi poletni vročini in pogosto tudi težkim skrbem vsakdanjega življenja. — Priprosto, pobožno ljudstvo vabi v ta kraj posebno cerkev Matere božje na otoku; in različne so tudi pripovedi in pravljice, ki pojasnjujejo, kako se je začela ta cerkev na otoku. Različne so si po svojem obsegu, kakor je različna domišljija pripovedovalcev, a zrno vseh je vedno trdno to, da je zaupanje do Marije vsled njenih milosti že tudi tukaj zgradilo svetišče „nebes kraljici“. Izmed raznih pripovedk pové naj „Domoljub“ svojim bralcem to-le:

Miren in brez skrbi sem se vozil po blejskem jezeru; — tako začena pripovedovalec — veselil

sem se prijetne vožnje po jezeru, občudoval nenavadno tihoto, ki je vladala na tem kraju in igraje se z jezerskimi valčki veslal s čolnom vedno naprej. Ko zavijem krog otoka, zagledam drug čoln. — bilo je priprosto izdolbeno deblo — na katerem je veslala mlada žena, poleg nje pa je na kupcu suhega sena počival deček kake tri, štiri leta star; bil je miren, videlo se je, da spi, le vetrič se je igral z njegovimi dolgimi zlatimi lasci.

„Dobro jutro, žena, kam tako hitro?“ vprašam veslarico.

„Na otok h kapeli Matere božje; obljubo imam sveto, da dokler živim, vsako leto priveslam na ta sveti kraj in tukaj s šopkom ozaljšam podobo Matere božje v hvaležni spomin, da mi je ravno na ta dan pred leti skazala dvojno posebno milost.“ — Kmalu sva bila s čolnoma pri otoku. Urnih korakov stopi žena z detetom in šopkom v naročji na suho ter hiti po bregu navzgor proti kapelici M. B. Tudi jaz sem prišel počasi za njo in jo opazoval, kako pobožno je klečala pred Marijino podobo, kako goreče je tukaj molila in kako pristrčno se zahvaljevala nebeški svoji Dobrotnici.

škof posvetili novo cerkev, katero je po velikem trudu in po mnogih skrbih sezidal domači gosp. župnik s pomočjo faranov in drugih dobrotnikov. Cerkev je prav okusno zidana, ima lep iz cementa narejen veliki altar in dva stranska lesena. — V Trnovem na Notranjskem so lani uboge šolske sestre pričele dekliško šolo s prvim razredom. Sploh hvalijo stariši šolo in učiteljice, ki tako nesebično delujejo iz ljubezni do Boga za lepo vzgojo ženske mladine. Prihodnje šolsko leto začnejo z drugim razredom in bodo tudi nekaj deklic sprejele v ustav v popolno oskrbovanje in vzgojo.

Iz Škofje Loke, 21. julija. Pretekli ponedeljek pokopali smo na starološkem pokopališču prečast. g. župnika Bl. Sokliča, umrlega v krepki dōbi petdesetih let. Pokojnik bil je vzor gorečnika za čast Božjo in kot tak je zaslužil, da mu napišemo v spomin malo vrstic. Odkar je bil pri nas — in tega je nad 11 let — ni miroval nikdar; vedno je kaj napravljaj in popravljaj pri cerkvah tu ali tam. Da je naša župna cerkev sedaj tako lična in kolikor je bilo to mogoče jednotna v jednem slogu — gotiškem —, to je njegova zasluga. Prenovil jo je zunaj in znotraj, napravil ji novo streho nov tlak, novo zakristijo, en nov oltar, nov božji grob, lepo belo nebo in premnogo manjših reči. Zadnja njegova naprava bila je dragocena mašna obleka, katero je sam imel oblečeno le enkrat. V načrtu je imel dalje najprej prepotrebne nove orglje, — no, zvršiti ga ni mogel. Prav tako skrbel je tudi za podružnice: pri treh je napravil

nove zvonove, pri treh nove in prenovljene oltarje več novih bander in obilo družega. „Gospod, ljubil sem lepoto tvoje hiše in bivališče tvojega veličastva“, molil je vsak dan s polnim pravom. Ista gorečnost kazala se je v njegovih jedrnatih pridigah. Praznih besed ni mlatil nikdar; kar je rekel, bilo je jedro, — in to je nekaj! Pa dasi mu je bila časih beseda trda — govoril je odkritosrčno, — poslušalo ga je ljudstvo z izrednim zanimanjem. Pokojnik bil je mož resnega lica, — imel pa je v zalogi vedno obilo čilega dovtipa in pereče satire; a pod nekoliko trdo vnanjostjo bila je skrita nežno čuteča duša. (Že oporoka njegova priča o tem, ki odmerja dve tretjini njegovega premoženja cerkvam, revežem in raznim verskim ustanovam.) In takega moža spoštuje, kdor ga je poznal — tembolj, ker ga marsikdo napačno umeva in sodi! Da so ga duhovniki-tovariši čislali in ljubili, svedoči njegov veličastni pogreb; 41 gospodov se težko kedaj snide na deželi.

Vsem tem častitim deležnikom, pevcem, darovalcem krasnih vencev, gasilcem, čitalnici, vsem srčna hvala za poslednjo čast, skazano pokojnemu župniku! „V večnem spominu bo pravični, ne bo se mu bati zlobnega govorjenja.“ (Ps. 111, 7.) „Dan.“

Celje. Nekoliko dnij po prazniku sv. Cirila in Metoda se je med svet raznesla novica, da je gosposka dovolila ustanoviti „Spodnje-štajarsko hranilnico“ v Celji. Hranilnica ali „šparkasa“ v Mariboru noče vsprejemati slovenskih dopisov, ona v Celji, sicer slovenski denar ljubi, a ne slovenske besede.

Radoveden sem bil, kaj vsako leto vabi to po-božno ženo isti dan na otok, zato jo počakam na tratini zunaj kapelice, da pride iz svetišča.

„Ali bi smel vedeti“, vprašam jo, „vzrok, zakaj vi vsako leto ta dan šopek donašate na otok nebeški Kraljici?“

„Ako vas to zanima, prav rada povem, saj s tem le izpolnim svojo dolžnost in širim čast One, kateri se imam toliko zahvaliti. — Tam-le pod onim hribcem — začne pripovedovati žena ter mi pokaže na belo hišico na drugi strani jezera — stoji moja rojstna hišica. Pred leti ni bila tako lepa, in bila je raztrgana na pol porušena koča. Moj oče je bil mož-poštenjak, bil je priprost delavec in brodnik. Dokler je bil zdrav, je pošteno preživil sebe, mene in mojo mater, a dolga bolezen pobrala nam je vse, kar je oče prihranil in prisilila nas, da smo tudi na svojo hišico napravili dolga toliko, da smo se rešili iz najhujše zadrege; žal, da smo se zadolžili pri človeku brez srca, kateremu bog je bil denar. Ko je namreč ta človek videl, da oče, četudi je okrevaj vendar vsled bolehnosti ni za delo, da nam gre vedno slabše, jel se je bati, da bi ne prišel ob svoj de-

nar ter nam je napovedal, da mu moramo do do-ločenega dne gotovo izplačati denar, sicer nas izročī gosposki. Seveda tega oče niso mogli storiti in zato smo s strahom pričakovali dneva, ko nam bodo vse prodali in nas zapodili iz rojstne hiše v neznani svet od nemila do nedraga.

Prišel je zadnji dan; oj, ko bi vi vedeli, kako smo bili vsi potrti, kako goreče smo molili, kako prosili pomoči, a videti je bilo, da nas je vse zapustilo. Jaz grem isti dan nabrat suhljadi, da bi pristavila borno kosilce, kar zagledam gosposko oblečenega človeka, ki se je iz gozdiča približeval proti jezeru.

„Dober dan, dekle,“ pravi tuji človek, „ali bi mi vedla povedati, kje bi dobil kakega čolnarja, da bi me vozil po jezeru?“

„Gospod,“ pravim mu, „moj oče vas kaj radi peljejo in jaz jim bom pomagala.“

A povem vam po pravici, bala sem se silno tega gosposkega človeka; tako temno mu je bilo obliče in tako srpo ter odurno je pogledaval na okrog; vendar misel, da bodo oče zaslužili par krajcarjev, me je potrdila, da sem ga spremila k jezeru, kjer smo imeli privezan čolnič, ter poklicala očeta.

In dosedanje zoperslovensko obnašanje „nemških“ hranilnic sploh je rodoljubne gospode napotilo, da so za slovenski denar omislili slovensko hranilnico. Tota za vloge daje po 4, za posojila pa jemlje 5 odstotkov. Da se v denarstvenem obziru slovensko ljudstvo postavlja na lastne noge, to skrb je prevzel in vodi vrli gospod M. Vošnjak, deželni in državni poslanec. Slava mu!

Galicija pri Celji. Ovokrajno šolsko poslopje, v katerem je pisalec teh vrstic „studirati“ začel, postavili so leta 1856. Isto nameravajo predelati tako, da bodo dobili dve šolski sobi. In nedavno so blizu šolskega poslopja vložili temeljni kamen za novo stavbo, da bodeta tam bivala dva učitelja. Ker je pa danes čez 200 za šolo ugodnih otrok, in torej upati, da bodo v kratkem še tretji razred morali ustanoviti, vsled tega nekateri poznavalci šolskih razmer sodijo, da bi pač bilo najbolje, ako bi te zadeve imeli pred očmi že sedaj, ko se je občina lotila dela. — Podružnica šolske „Družbe sv. Cirila in Metoda“ je praznik apostolov slovanskih slavila po zmožnosti svečano. V petek dne 5. julija so velečast. gosp. župnik Matoh popevali slovesno sv. mašo, pridigali so pa velečast. gospod župnik Voh. A v predvečer praznika žarili so se kresi. Isti so mnogoštevilno goreli ob Savinji, potem v Rožni dolini, pri Novicerkvi, na Vrankoljem, itd. Nekdo, ki se je tisti večer vozil iz Celja skoz Pragarsko in Ptuj proti Ogerskemu, je pripovedoval, da so potniki ves pot opazovali švigajoči plamen kresji. A—r.

Poljčane. V Črešnjevcu so „liberalni“ občinski predstojnik in trije svetovalci na Dunaj v državni zbor odposlali pismo z občinskim pečatom prevedeno, s katerim grdijo konservativnega g. Ludovika Kresnika. Pred sodnikom, kamor so jih poklicali, so izrekli, da jim je pismo zložil znan „nemški“ doktor v Celji. Obrekovalcem so sedaj prisodili vsakemu po 10 dnij zapora ali pa po 50 gl. plateža, skupaj 200 gl. v prid ubožnej blagajnici občinske. Gosp. Kresnik je bil prišel na sled, da je v Črešnjevcu nekam zginilo iz šolske blagajnice 750 gl., iz občinske pa 1690 gl. In odtod se razliva „liberalna“ jeza. Nauk. „Ravna pot je najboljša pot.“

Od Pohorja. Kmetski mladenič dopisniku naznanja, da nekemu ekstranemškemu Nemcu ni bilo všeč, ker so domoljubni fantje žgali krese pred praznikom sv. Cirila in Metoda. Ne pomaga nič! Vse nezadovoljne nemško-liberalce zamore potolažiti le krščanski duh, krščanska potrpežljivost, pravičnost do slovenskega soseda-domačina. Slovencu še gotovo nobenemu ni prišlo na um, da bi se na Nemce jezil zavoljo tega, če sv. Bonifacija častijo Nemci kot svojega apostola, ker je ta svetnik učil in krstil Nemce. Istotako Irci častijo sv. Patricija, Britanci sv. Avgušтина, Belgijanci sv. Vilibrorda, Indijanci sv. Frančiška, itd. Pač pa na celem svetu ne bomo našli pravicoljubnega kristijana, naj že je Neme ali Madjar ali Francoz ali kdo drugi, da bi se hudoval zavoljo tega, ako Slovani svoje veselje in hvaležnost na posebni način razodevajo svetima bra-

Prijetna ta vožnja ni bila; očetu se je videlo, kako hude skrbi jim polnijo srce, seveda tudi jaz nisem mogla vesela biti, a najbolj otožen zdel se mi je naš tujec, ki je bil z nama v čolnu. Nobeden ni besedice izpregovoril, čudna tišina je vladala okrog nas, le valovi jezera so žuboreli, ko so se s silo zaganjali ob plavajoči čolnič. V tem prileti povodna ptica mimo čolna, se spusti k vodi in prinese v kljunu ribico iz jezera.

Sedaj se zakrohota tujec odurno in mrmra sam s seboj: „Tudi tukaj sama vojska in samo preganjanje.“ Kmalu nato vpraša očeta:

„Ali je to jezero globoko?“

„To je različno;“ odgovoré oče „tam-le ob onem robu je, kakor pravijo, najgloblje.“

„Tje torej veslajte!“ zaukaže tuji gospod.

„Precej, precej,“ reče na to oče in globoko vzdihne.

„Kaj pa vam je, mož, da tako vzdihujete,“ vpraša tujec in zdelo se mi je, da je bil njegov glas bolj prijazen in domač, „ali vas mori kaka skrb?“

„Oh, gospod, tega ni tako lahko povedati in posebno tako bogati, srečni ljudje, kakor ste vi, se

za reveža in njegove nezgode malo menite. Bolan sem bil, dolgo sem bil bolan in tudi še sedaj nisem zdrav, zato sem se zadolžil, da nisem lakote poginil s svojimi, a jutri mi bodo prodali mojo kočo, ker nimam, da bi svoj dolg plačal in sedaj na stara leta treba bo iti po svetu, kdo vé kam —!“

„Torej zaradi par sto goldinarjev ste nesrečni?“ pravi tujec porogljivo. „Ko bi hujše nesreče ne bilo, kakor pomanjkanje denarja.“

„Saj sem vedel,“ pravi oče, „bogati ljudje tega ne razumete.“

Tuji gospod nič ne odgovori ter le srpo in neprestano zrè v vodo.

„Tukaj je jezero najbolj globoko,“ reče voznik tujcu, a čudi se, ko vidi, da je tuji gospod vzel iz žepa uro in denarnico.

„Kaj me gledate,“ pravi tujec, „ura in denar: vse naj bo vaše, kadar bom jaz mrtev.“

„Mrtev? . . . Vi vendar ne mislite skočiti —?“

„Zakaj pa ne? Kdo mi more to zabraniti?“

Te besede so bile zopet resne in oblastne. S strahom sem pogledovala zdaj očeta, zdaj tujca ter rekla boječe: „Gospod, ali nimate nič vere?“

toma, ki sta nas učila krščanski nauk ter brati in pisati v razumljivem jeziku slovenskem, v sladki besedi materinski. Letos je v občini svetilo deset kresov; drugo leto bodi jih še več, naj se „liberalnim“ nasprotnikom zakresi v duši vsaj spoznanje, da se sovraštvo do katoliškega in cesarju vedno zvestega Slovenca ne sklada z — omiko, na katero se „liberalci“ tako radi sklicujejo.

Iz Št. Lamberta. V kljub temu, da smo visoko v hribih, vendar nam je znano, koliko zaslug imata za nas katoliške Slovence apostola slovanska sv. Ciril in Metod, zato smo nju letošnji praznik prav slovesno obhajali. Na čast svetnikoma smo dné 4. julija zvečer prižgali lepe kresove; naslednjo nedeljo 7. julija pa je bila slovesna služba božja, pri kateri so z vneto besedo v obilnem številu zbranim poslušalcem domači gospod župnik pojasnjevali zasluge sv. Cirila in Metoda za razširjanje katoliške vere med Slovenci. Slovesnost pri službi božji je povzdigovalo prelepo petje, za kar gre hvala g. J. Lozeju, ki podpiran po gospodu župniku goji v naši fari lepo petje. Ako še omenim, da k nam razen drugih listov dohaja tudi „Domoljub“ v več iztisih, da imamo sedaj pri nas redno pošto, da ljudje pridno prebirajo slovenske knjige in časnike, razvideti je, da tudi pri nas napredujemo. —n—k.

Štajarsko. V Mariboru so zakrament sv. reda ali mašniškega posvečevanja letos delili mil. gosp. dr. Kahn, knezoškof v Celoveu. — Na gimnaziji ali v „latinski šoli“ v Mariboru je v letošnjem šolskem

letu bilo med učenci 146 Slovencev in 113 Nemcev, t. j. takih, ki so se dali za Nemce zapisati, 2 Čehoslovana in 1 Taljan. Nauki so se vsi razlagali samo v nemškem jeziku. Minister je zaukazal, da se s prihodnjim šolskim letom morajo Slovencem nekateri nauki razlagati v slovenskem jeziku. Tako je prav! — V vinogradu sadjarske in vinarske šole zvonaj Maribora so zasledili trtno ušico. Ta zavod je lastnina dežele. Če kateri kmetski mladenič ima voljo obiskovati toto kmetijsko šolo, lahko poprosi za štendij, ravno sedaj jih je razpisano osem. Star mora biti vsaj 16 let in spričati, da je dovršil malo ali „ljudsko“ šolo. Prošnjo mora osebno prinesiti ravnatelju do konči dne 15. avgusta. — V Jablanah na Dravskem polju je pogorelo 20 hiš, škode je 40.000 gl. — Za solčavskimi planinami in za Pohorjem je na slovenskem Štajaru najvišji hrib Boč blizo Slatine. Na istem in po okolici so pred praznikom sv. Cirila in Metoda žgali krese. Z Boča in z bližnje Donačke gore je razgled po velikem delu spodnjega in srednjega Štajarskega, potem na Hrvaško, tudi na Ogersko v tiste kraje, kjer je bival slovenski knez Kocelj, ki je bil osebni prijatelj svetima bratoma Cirilu in Metodu. Če gledaš čez vinorodne griče proti severovzhodu, lahko si oživiš spomin, da je ob vznožji slovenskih goric v Štrigovi blizo Ljutomera luč sveta leta 331 zagledal sloveči razlagalec sv. pisma, namreč sv. Hjeronim. Na praznik tega svetnika, dne 30 septembra, so v letu 1880 sv. Oče Leon XIII. vsem škofom razposlali pismo, s katerim zapovedu-

„Vere . . .“ ponavljal je tujec za menoj, „bili so tudi za me srečni časi . . . ha, ha, kdo bi še bolj grenil nesrečno življenje s srečnimi spomini!“

„Ali ne veste, gospod, da je treba precej po smrti stopiti pred sodbo božjo in da si obsodbo sam podpiše, kdor konča siloma svoje življenje?“

Bridek smeh se zazná na obrazu tujčevem pri teh besedah.

„Dekle srečno, drži se krepko te svoje vere — za me je prepozno! — Tudi jaz sem bil nekdam veren in pobožen; imel sem dobro mater; obljubil na njeni smrtni postelji, da vsaki dan izmolim vsaj eno „Češčena Marija“. In ne vém kako, prišel sem ob vero v Boga in ljudi, in vendar sem obljubo spolnoval, ne zaradi vernosti, ampak zaradi matere, seveda le iz navade.“

„To je lepo od vas, gospod, in bodite prepričani, Bog tega ni pozabil.“

„Bog! Ha, ha! Saj ni Boga!“ — zakriči tujec in čoln se nevarno zaziblje, tujea pa so v tem trenutku zagrnil valovi jezera. — „Primi za oboje veslo, dekle, in stopi na ono stran,“ reče mi oče, vrže naglo sukno od sebe in skoči v jezero.

„Oče, oh oče, kam?“ upila sem vsa iz sebe, a bilo je že prepozno.

V upu in strahu čakala sem težko, kdaj zagledam očeta nad vodo; upala sem, da se reši, ker sem ga poznala kot srčnega veslarja, a bala sem se, da ga tujec ne potegne za seboj v valove. — Slednjič se vendar prikaže glava iz vode — bil je oče, ki je s trudom plaval z desnico proti čolnu, z levico pa držal tujea.

„Zaveslaj k robu, toda varno, da se vsi ne ponesrečimo.“ — Tam ob robu stopi oče na štrlečo skalo pod vodo in varno položi truplo tujčeve v čoln.

„Dekle, hitro obrni domov; mraz mi spreleva ude, ne vém, kaj bo z menoj, kaj bo s tujcem.“

Take pol ure je minulo od tedaj in bili smo v domači koči. Tujec, katerega sva že na potu oživljala, kmalu spregleda, a pogled mu je bil mrtev, nič se ne zavé in blodi tuje neznane besede. Par ur pozneje pristopim k postelji ter rečem tujcu: „Gospod, ali je kaj bolje?“ Tedaj me bolnik pogleda ter reče: „Zakaj ste me rešili; sedaj bi bil že davno prestal!“

jejo, da naj sveta apostola slovanska častijo katoličani po vsem širnem svetu. Iz hvaležnosti za krasno pismo se je dne 5. julija 1881 pred sv. Očetom v Rimu zbralo malone 2000 katoliških Slovanov. Štiri dni, dokler so romarji bivali tam, se je vršila slovesna služba Božja v cerkvi sv. Klementa, kjer počiva truplo sv. Cirila, ki je v Rimu dne 14. februarja 869 v naročji svojega brata Metoda izdihnil blago dušo svojo. Tukaj so dne 6. julija romarji poslušali tudi slovensko pridigo, govorili so veleč. gosp. Matej Kožuh, dekan v Stari-Loki na Kranjskem; slovesno sv. mašo pa so služili prevzvišeni

gospod Strossmayer, škof v Djakovu na Slavonskem, pa ne v latinskem jeziku, ampak v staroslovenskem, kakor je to še sedaj v navadi po nekaterih katoliških škofijah, n. pr. na Hrvaškem, v Dalmaciji, v Bosni in Hercegovini itd. Skoz tisoč let se je čast sv. Cirilu in Metodu razlegala samo po polovici Evrope, danes se do slavnega imena slovanskih blagovestnikov za priprošnje priporočajo katoličani po vseh delih sveta. Leon XIII. so pred desetletjem vrgli seme v vrt katoliške Cerkve, in kristijani naj skrbijo, da bo jim to seme rodilo obilo sadú!

Cerkev in šola.

Cerkev in njeni sovražniki.

Slavno znane so celemu svetu, katolikom kakor tudi drugovercem, okrožnice Leona XIII., s katerimi pobija in zavrača zmote in krive nauke sedanjega časa in pojasnjuje pravi nauk kat. cerkve. Teh okrožnic se bojé posebno sovražniki cerkveni, ker se ne morejo ustavljati resnici, ki se tako tehtno v njih razodeva in dokazuje. — Znamenita je bila posebno ona okrožnica, s katero je papež pokazal v luči resnice najhujše nasprotnike cerkvene, namreč prostozidarje. Kakor pes zacvili, ako mu stopiš na rep, tako so zaupili tudi prostozidarji po svojih časnikih zoper to okrožnico. In vendar sami priznajo, da je

vse res, kar jim papež očitajo v onem pismu. Sami so namreč izjavili, da imajo prostozidarji te-le namene:

1. Spodkopavati in uničevati cerkveno veljavo. — „Vsak prostozidar vé, pravijo, zakaj mu je pred vsem in z vso odločnostjo delovati; skrbeti mora, da izpodkopava cerkveno veljavo posebno tam, kjer se kaže še pri vzgoji otrok.“ Zato so prostozidarji največji sovražniki verske šole, ker vedó, da, kdor ima mladino na svoji strani, njegova je prihodnost. Zato prostozidarji in njih pomočniki vsako priliko porabijo, da vržejo kak kamen na cerkev in njene duhovnike. Ako se kak duhovnik kaj pregreši, precej obesijo vso stvar na veliki zvonec in upijejo;

„Kaj prestal, še-le trpeti bi začeli, a to ni smelo biti; Marija, ki ste jo vsaki dan pozdravljali po zadnji volji materini, ni tega dovolila.“

„Res je, kar praviš, dekle, res Ona tega ni dovolila — spoznam, prepričan sem popolno o tem. — Kje pa imaš očeta, mojega rešnika?“

„Za pečjo počivajo; mraz jih trese; bili so vroči, ko so v vodo skočili in voda je sedaj mrzla, a upam, da jim bode kmalu bolje, ko se do dobra izpoté.“

„Ubogi mož, da mora zaradi mene toliko trpeti!“

„Oče so vajeni trpeti,“ rečem, „ne skrbite; da se le vi kmalu pokrepčate.“

„Koliko morate plačati, da rešite hišo?“ vpraša tujec kar nenadoma.

„Dvesto goldinarjev,“ mu odgovorim.

„Dobro; odpri denarnico in vzemi iz nje, kar potrebuješ, ter nesi upniku, da rešiš hišo; drugo, kar ostane, naj bo za vašo skrb in pomoč; uro pa naj ohranijo oče v spomin, da so mi oteli življenje, da so mi oteli vero v Boga in ljudi.“

Par dni pozneje se tujec poslovil od prijaznih, osrečenih ljudi: „Upam, da v kratkem kaj slišite o

meni. Do takrat bodite zdravi in spominjajte se me nesrečnega v molitvah!“

Nekaj tednov pozneje dobil je čolnar pismo od tujega gospoda, v katerem mu določje tisoč goldinarjev v zahvalo za rešitev z naročilom, naj dokler bodo živeli, vsako leto ta dan s šopkom ozaljšajo podobo Matere božje na jezeru ter se prav iskreno zahvalijo, da je njega in nje rešila velike nevarnosti.

Kmalu potem so pa podrli malo kapelo ter na njenem mestu na otoku postavili zalo cerkev in med prvimi dobrotniki, tako je ljudstvo govorilo, bil je tudi tuji gospod, ki je v valovih Marijinega jezera ohladil svoje strasti in našel mir svojemu sreju.

Vsi ti naši znanci že davno počivajo v hladnem grobu, — a Kraljica nebeška na Jezeru še vedno deli zemljanom svoje milosti; še vedno pobožnih romarjev polna „ladja giblje se in ziblje tje h Kraljici nebes“, še vedno z otoka odmeva zvonov glas: A ve Marija!

„Glejte, taki so duhovniki!“ Večinoma si pa tudi take napake izmišljujejo in jih z lažmi podtikajo. — Zato je po prostožidarških, brezverskih listih toliko brati zoper papeža, zoper škofe, zoper duhovnike in sploh zoper verne katoličane.

2. Namen prostožidarjev je pa tudi podkopavati in uničevati veljavo posvetne oblasti; seveda tega ne povedó ti sovražniki društvenega reda, ker bi jih sicer gosposka vtaknila v ječo.

Toda vsakdo vé, da, kdor nima spoštovanja do božje cerkvene oblasti, kdor se ne méni ne za Boga in ne za cerkev, tak je tudi le zaradi sile pokoren, le zato, ker mora biti, ali pa, ker mu dobiček kaže. Verni človek pa je posvetni gosposki pokoren zaradi Boga in zato je tak tudi najzvestejši podložnik svojemu vladarju. Zato vidimo povsod, da sovražnik najprej skuša cerkveno oblast pripraviti ob veljavo, potem pa pride posvetna na vrsto; to se je prav očitno pokazalo pred sto leti na Francoskem. V tem času je eden kolovodja te prekucije, namreč zloglasni Diderot, naravnost naznanil namen, ki ga ima družba brezbožnežev z besedami: Dejmo, in s čevami zadnjega duhovnika zadavimo zadnjega kralja.

To so sicer grozne besede, a vendar bi skoro ne mogli najti bolj primernih, ki bi bolj natanko, jasno in določno kazale, kam da merijo bogatajci. V teh besedah je naznanjen načrt, po katerem nasprotniki delujejo vedno in povsod. Ko namreč uničijo veljavo cerkvene oblasti, potem so jim tudi vladarji na potu, in precej pravijo: Ljudstvo ima edino oblast vladati, ljudstvo, ako hoče, to vlado izroči svojemu izvoljencu, pa mu je tudi lahko vzame, kadar hoče. Torej vladarji ne vladajo po milosti božji, ampak po milosti ljudstva. To nam spričujejo zadnja leta. Ali je nam že iz spomina, da so streljali na zdaj že pokojnega nemškega cesarja, italijanskega kralja, na angleško kraljico, na srbskega kralja? Ali smo že pozabili na grozno smrt silnega ruskega cara Aleksandra, ki je padel v svojem prostolnem mestu, umorjen od brezvernih in brezvestnih svojih podložnikov? — To so najbolj jasni dokazi za resnico, da, kdor ne prizna božje in cerkvene oblasti, tudi posvetne oblasti ne priznava; le vnanji sili se klanja, a ko se čuti dovolj močnega, tedaj se vzdigne proti tej sili in nered je gotov. — Bodi torej vsakemu sveta veljava cerkvene in svetne oblasti, ker vsaka oblast je od Boga. (Dalje prih.)

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Opravila

kmetovalca, sadjarja in čebelarja v posameznih mesecih.

Veliki srpan ali avgust.

Na dvoru. Za ozimno setev naj se pripravlja seme. Novo omlačeno žito naj se večkrat premeče.

Na polji. Žetev se dovršuje. Zimska repica se seje, polje za drugo zimsko setev se pripravlja. Semenska detelja naj se zvozi domov. Košnja otave se prične.

V drevesnici in na vrtu. Zgodnje sadje zori in se odtrguje. Še se lahko cepi na speče oko. Seme vrtnarskih rastlin naj se nabira. Spinača, zimska in poletna čebula za rabo v spomladi naj se poseje. Druge rastline naj se okopavajo. Metulji naj se pokončujejo.

V čebelnjaku (za avgust in september). Okoli Velikega Šmarna se začenja paša na ajdovem cvetu, ki trpi do Malega Šmarna. Če je vreme pri tem cvetu dobro, čebele prav obile strdi naberó. Ko je ta paša pri kraji, čebelarji navadno svoje panje podirajo ali pa jih medarjem prodajajo. Ko paša pojenjuje, narédi pred čebelnjak senco, da ne bode strd preveč dišala in roparie vabila. Pospravi tudi

sedaj podklade in naklade, ki si jih med ajdovim cvetom panjem dal. Proti koncu tega meseca se vedno manj zalege nastavlja, torej je še čas satovje pobirati. Slabe panje sedaj lahko združiš, toda preje jih moraš pokropiti s kafno vodo, da imajo vse čebele jednak duh in se ne koljejo med seboj. Ravno tako stori, ako kak panj hočeš podreti in čebele v drug panj dejati, kateri ima dosti strdi, pa malo čebel.

Ogrei ali črvi, kakor jih ljudje večinoma imenujejo, delajo letos po nekaterih krajih strašansko škodo. Nedavno videl sem celo njivo fižola, ki je kar od kraja začel rumeneti. Gospodinja pride do njive in izdere jeden šop orumenelega fižola, in glej, na koreninah visi 15 črvov ali ogreyev. Solze se uderó ubogi kmetici po licih pri tem žalostnem pogledu. — Kraj, kjer se črvi v veliki množini zaréde, pozna se po tem, da jamejo rastline naenkrat rumeneti in usihati, ker so korenine oglodane in objedene. Tu pa tam rabijo proti temu mrčesu z dobrim vspehom močno gnojnico, s katero se jih mnogo pokonča. Še bolje pa je čreslo, katerega se nasuje v čevelj globoke in toliko široke jamice. Razni mrčesi, zlasti pa ogreyi se naselijo v te luknje. Mesto čreslovine dene se lahko v luknje tudi korenin in drevesnega lubja, ostankov od rastlin in so-

čivja in drugih stvari, s katerimi se ogrci redé. Od časa do časa se te luknje pregledajo, mrčes venkaj vzame in pokonča. Vsako leto se dene novih tvarin v luknjo, kjer se sicer preveč razkroje in ne služijo

več v zgornji namen. Tako naj bi se ravnalo zlasti po vrtilih. Po polji in travnikih pa to delo najbolje opravlja krt, katerega je Bog vstvaril za najhujšega pokončevalca črvov in ogrcev.

Razne vesti.

(**Levstikov spomenik.**) Dné 16. novembra 1887 je umrl Fr. Levstik, pesnik, jezikoslovec in mož jeklenega značaja, ki je posebno o svoji bolehnosti kazal, da se tudi učenemu možu ni sramovati, ako po veri živi, ko je dan za dnevom hodil v cerkev, prejemal večkrat sv. zakramente in se vdeleževal cerkvenih procesij, tako se je prelepo pripravil za srečno smrt. — Temu možu bodo dné 11. avgusta postavili v njegovem rojstnem kraju lep spomenik. Odbor vabi Slovence, naj se obilno vdeležé te slovesnosti ter pričajo, kako naš narod spoštuje svoje dobrotnike in učenjake.

(**Nove maše v Ljubljani.**) Dné 22. julija je obhajal svojo novo mašo g. Fr. Košir na Rožniku; slovesnost se je vršila pri najlepšem vremenu in vpricho obilo zbranega ljudstva. — 28. jul. je isto slovesnost obhajal g. A. Plečnik v uršulinski cerkvi. — Dné 4. avgusta, prihodnjo nedeljo, bodeta dve novi maši, in sicer pri sv. Jakobu (g. L. Šifrer) in pri sv. Petru (g. Fr. Birk); 11. avgusta bo zopet pri sv. Petru obhajal novo mašo gosp. Jan. Šiška. V pastirstvo vstopi letos čez 20 mladomašnikov; kjer nimajo duh. pomočnikov, jih gotovo težko in z veseljem pričakujejo.

(**V ljubljansko semenišče**) se je do sedaj oglasilo okoli 40 mladeničev-dijakov.

(**Družba sv. Cirila in Metoda**) ima svoj redni občni zbor letos na Bledu dné 8. avgusta. Vodstvo si je izbralo za zborovanje Bled zato, ker upa, da bo tudi lepi kraj privabil mnogo Slovencev ta dan k shodu. — Ker nam je pri sedanjih naših šolskih razmerah ta družba zelo koristna, zato je želeti in upati, da razumniki slovenski pripomorejo, da se tudi ta občni zbor konča za družbo in za Slovence častno, kakor so se končali prejšnji.

(**Umrl je**) v Ratečah pri Škofji Loki župnik g. Stanko Šranc; zadel ga je mrtvoud 29. julija. Bil je pokojni Stanko vseskozi blaga duša, do pozne svoje starosti vedno mladeniško vnet in delaven za vero in domovino. Naj v miru počiva!

(**Zlato mašo**) bo obhajal dné 4. avgusta čast. g. Martin Skubic, častni kanonik in dekan v Ribnici. Bog blagoslavljal tudi v prihodnje blagega zlatomašnika delovanje za vero in domovino.

(**Romarški vlak**) v Marijino Celje se odpelje dné 5. avgusta ob 11. uri 40 minut predpoludnem

čez Trbiž, Ljubno, Neuberg. Vozni listi se bodo dajali med vožnjo proti legitimacijam. Sprejme se vsakdo. V Ljubljani se lahko dobé vozni listi pri gosp. Paulinu na Marijinem trgu št. 1. V Trbižu se presedejo romarji na redni osobni vlak. Pazite, da ne zamudite!

(**Nove goldinarje**) so dne 13. julija vendar-le razposlali v svet. Še nismo čuli, da bi bili komu všeč. Podoba s cesarjevo glavo ni čista. Barva se razméli, ako se papirja dotakneš s vlažnim prstom. Oggerski ministri so pa tudi zdaj že drugokrat zadržali, da na denarju ni zapisana vrednost v vseh jezikih, ki se govore po Avstriji. Dozdanje goldinarje še bodo povsod sprejemali do dné 30. junija 1890, a leta 1893 bodo prišli popolnoma ob veljavo.

(**Strela udarila**) je zvečer 23. julija pri sv. Martinu blizo Celja, poslopje je pogorelo; isti večer je iskra preiskovala tudi neko hišo na Klancu pri Dobrni ali užgala ni.

(**V celjske okolici**) so pri občinskih volitvah „nemški“ liberalci glasove skupaj spravljali zoperpostavno in tako prišli do večine v občinskem odboru. Gosposka je zaukazala novo volitev. Ta se je vršila dne 23. julija; konservativci se dobili 48 glasov, liberalci pa 46 glasov. Ker je tudi tretji razred izvolil same iskrene Slovence, bo občina v prihodnje imela slovenski mislečega župana. Naš dopisnik pravi, da so v obširnem okraji celjskem sedaj samo še trije občinski predstojniki, ki z „Nemci“ držijo.

(**V Zagrebu**) so praznik sv. Cirila in Metoda v nedeljo dne 7. julija slavili jako slavnostno. Glasoviti preiskovalec življenja in delovanja slovanskih apostolov, preč. gosp. opat dr. Rački je z mnogimi duhovniki obdan popeval slovesno sv. mašo v cerkvi sv. Katarine. Ta devica-mučenica je sloveče možemodrijane, ki so jo spravljali ob kristijanstvo, s svojo učenostjo in krepkimi dokazi, da je kristijanska vera jedino prava, tako dalč spravila, da so se slednjič njeni nasprotniki sami dali krstiti in umirali mučeniške smrti. Podobno sta sveta apostola-brata z mečem učenosti preobladala vse svoje nasprotnike. V zgoraj omenjeni cerkvi pridigal je pa veleučeni gospod Primuš in razkazoval, kako da vsaki stan zamore dandanes nadaljevati veliko delo sv. apostolov slovanskih, Cirila in Metoda. In v krščanskem duhu vrevevani časnik „Obzor“ dobro pravi, ker piše:

„Ako bi širom naše domovine duhovniki in posvetni ljudje skrbeli, da se dostojno slavi praznik naših svetih apostolov, bi se njihova dediščina duhovna (to je: vera) in narodna (to je: jezik) pač boljje varovala, še več, oboje bi se lepo razširjalo.“

(V Sarajevu) bodo, kakor „Obzor“ poroča, posvetili katoliško katedralo dne 14. septembra. Posvetil jo bode dunajski nuncij Galimberti, ki bode v ta namen prišel v Sarajevo, med potjo pa obiskal katoliško gimnazijo v Travniku, kjer bodo letos odprli 8. razred in je bilo letos 132 dijakov. Nuncij se bode vrnil skozi Djakovo, kjer bode obiskal vladiko djakovskega.

(Protestantov) je po nekem izkazu 9159 na Štajerskem, 17.521 na Koroškem, 509 na Kranjskem, 2167 na Primorskem, 77 v Dalmaciji.

(Židje — zdravniki.) Med raznimi stanovi danes najbolj pomanjkuje duhovnikov in zdravnikov. Ta okoliščina je posebno všeč židovskim časnikom, katere največ kupujejo in berejo brezverski liberalni kristijani in njihovi zapeljanci. Papeža, škofo, duhovnike, pridne katoličane obrekujejo in lagajé črnijo, pri tem pa židom pomagajo na vrh. Če bode šlo tako naprej, bode sčasoma po deželi lahko malone vsakemu župniku nasproti stal žid, ki se bo naselil po farah kot zdravnik, vsaj po severnih krajih našega cesarstva kaže vse na to. Na visokej šoli na Dunaji je letos med vsakimi 100 mladeniči, ki se učijo za zdravnike, bilo 40 kristijanov in 60 židov. Učencev, ki so doma s Češkega, bilo je na Dunaji 54, med temi 22 kristijanov in 32 židov; z Moravskega 49 učencev, med njimi 19 kristijanov in 30 židov; iz Galicije 68 učencev, izmed njih 18 kristijanov in 50 židov; a med 41 Rusi, bil je sam 1 kristijan, ostali 40 pa židovje. Na visokej šoli na Dunaji je 51 židov kot profesorjev ali učiteljev. In če že na Dunaj pride „študirat“ toliko židov iz sosednjih dežel, koliko jih mora biti še-le na domačem vseučilišču: v Pragi na Češkem in v Levovu v Galiciji?

(Kako je vojak F. Kralik iz kremenja skuhal dobro juho.) F. Kralik, dunajski radovoljec, vračal se je z nekaterimi vojaki iz vojske domu proti Dunaju. Trudni so prišli v Kagran, vas blizu Dunaja, ki je bila vsled vojske kakor pogorišče, le par bajtije je ostalo od lepe vasi. — Neki večer stopi Kralik s svojimi tovariši v eno teh hišic, vojaki vsi so bili utrujeni, lačni in žejni. „Mati, dober večer! tukaj imate nekaj raztrganih vojakov, ki so lačni in žejni, da se Bogu usmili; prosimo torej, dajte nam, kar imate jesti in piti, vse bomo pošteno plačali.“ — Gospodinja, ki je stala pri praznem ognjišču, se

obrne nejevoljno k vojaku rekoč: „kaj vam bom reva dala, saj še sama z možem nisva že par dni skoro nič jedla; če vse narobe obrnete v hiši, ne bode te ničesar našli.“ „No“ pravi Kralik, „bogati menda niste, kje v kakem kotu bi se pa vendar le še kaj dobilo, saj nismo zbirčni, kar je, vse bo dobro, kruh, meso, moka, vino ali žganje.“ „Saj sem vam že rekla, da nič nimam, nikari me torej ne nadlegujte“, pravi razdražena gospodinja. Že so mislili vojaki odriniti, kar pogleda Kralik v dimnik nad ognjiščem. Sedaj se mu razvedri obraz, viselo je ondi okusno pleče. „Uboga žena“, začne zopet Kralik mehko govoriti, „tedaj tudi vas preganja lakota“, kakor nas; hudo je to, in pomagati mora, kdor zna, Torej poslušajte: „Jaz sem iz ciganske rodovine in v svojih mlajših letih sem se razumel tudi na coprnijo; saj veste, ciganom se večkrat hudo godi in treba nam je bilo si umetno pomagati. Tako smo večkrat v sili iz kremenja, kamna, napravili prav dobro in okusno juho. Kaj, če bi to tudi danes poskusili; rešili bomo sami sebe in tudi vas sitne lakote. „Juho iz kremenja“, pravi žena, „no ta bo okusna in dobra, ha ha!“ „Nič smejeti se, le ogenj mi pripravite, kotel z vodo in potem bote kmalu videli, kdo se bo nazadnje smejal.“ Kmalu je vse pri rokah. Kralik omije kamne, ter jih dene v kotel. „Sedaj mati“, pravi Kralik, ko začne voda vreti, „sedaj je treba pest soli, sicer se kremen ne zmehča.“ „Ne vem, če je kaj dobim“, pravi gospodinja in gre v hišo. Kralik pa potegne meč, mahne po plečetu, ki je viselo v dimniku, in smuk vrže ga v kotel, kamne pa iz kotla ter jih dene v mešiček in obesi v dimnik. Mati je pa tudi imela srce v dimniku, zato je precej pogledala, če se pleče še tam suši; ko vidi, da je vse v redu, se potolaži. „Malo zabele, kaj pa da bi bilo tudi dobro, a kaj, saj vem, da je nimate. Za kremenovo juho se bo že dobila.“ In tako zvabi Kralik od žene tudi krompir in repo — in kmalu imajo na mizi okusno jed; dišala je po suhem mesu. Gospodinja je z veseljem jedla, vojaki pa še z večjim. „Bog Vam povrni“, pravi Kralik, „da ste nam postregli.“ „Vam, vam, da ste tudi mene tako dobro jed kuhati naučili.“ — Vojaki so se smejali, ko so odšli, gospodinja pa tudi. — Drugi dan je bila nedelja; žena pristavi stol, da bi iz dimnika vzela kos plečeta, toda kdo bi popisal nje jezo, ko zagleda namesto plečeta v dimniku meh, vzame ga iz dimnika, ga odveže, najde v njem kremenove kamne in spozna, kako so jo vojaki speljali na led. — Jeziti se začne, a potolaži se hitro, ko v mehu tudi dobi na dnu nekaj denarja. — „Ptiči so vojaki, rekla je, a ti so bili poštenei.“

V a b i l o
k

IV. redni veliki skupščini
družbe sv. Cirila in Metoda
v Bledu četrtek dné 8. avgusta 1889.

Vspored:

- I. Slovesna sv. maša v cerkvi Matere božje na otoku Blejskega jezera ob 10. uri dopoldne.
- II. Zborovanje „pri Petranu“ ob 11. uri.
 1. Prvomestnikov nagovor.
 2. Tajnikovo poročilo.
 3. Blagajnikovo poročilo.
 4. Nadzorništva poročilo.
 5. Volitev*) jedne tretjine odbornikov.
Po pravih izstopijo naslednji udje družbinega vodstva: dr. vitez Bleiweis pl. Trsteniški, Gregor Einšpieler, Josip Žičkar in Anton Žlogar.
 6. Volitev nadzorništva (5 članov).
 7. Volitev razsodništva (5 članov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dné 24. julija 1889.

Prvomestnik:
Tomo Zupan.

Podpredsednik:
Luka Svetec.

*) Iz § 16. gl. pravil: Vsako leto izstopi jedna tretjina. Nadzorniki in razsodniki pa se volijo vsako leto iz novic.

Iz § 14. Velike skupščine se vdeležujejo s posvetovalno in glasovalno pravico: . . . b) pokrovitelji; c) udje družbinega vodstva; d) udje družbinega nadzorništva in razsodništva; in e) podružnični zastopniki.

Število podružničnih zastopnikov se ustanavlja tako, da je na vsaeh 50 družbenikov en zastopnik; vendar pa mora vsaka podružnica najmanj po enega imeti.

Iz § 15. Podružničnim zastopnikom je dovoljeno pooblastiti namesto sebe kogarkoli izmed družbenikov.

Prihodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 14. avgusta.

Loterijske srečke.

Trst	27. julija:	28,	46,	30,	18,	45.
Linc	27. julija:	77,	5,	21,	53,	42.
Gradec	20. julija:	5,	61,	51,	43,	64.
Dunaj	20. julija:	84,	56,	13,	29,	66.
Brno	24. julija:	75,	46,	9,	45,	11.
Praga	31. julija:	27,	28,	61,	86,	66.

Na najnovejši in najboljši način

umetne

zobe in zobovja

ustavi brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije. — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu,
I. nadstropje. (16)

Gosp. G. PICCOLI-ju,
lekarnarju v Ljubljani.

Vinice na Dolenskem, dné 12. jan. 1889.

Blagovite mi poslati dvanaest steklene Vase **esence za želodec.**

Pobrvalno omenjam, da je bila raka jani poslanih 36 steklenic izvrstna. Bolniki raznih vrst so živali esenco z najboljšim uspehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda kmalu je zavila nekoliko kapljic esence, je že okrevala in čez nekoliko ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrti postelji. Esenca se tedaj zaradi njenega izvrstnega vpliva sama najbolje priporočuje.

Z odličnim spoštovanjem

(7) **Jurij König,** župnik

Naznanilo in priporočilo.

Usojam si p. n. občinstvu naznanjati, da sem na **tukajšnjem trgu, Špitalske ulice št. 6,** otvoril

prodajalnico
manufakturnega, kramarskega in modnega blaga.

Večletno delovanje v tej stroki, pridobljene skušnje in trgovske zveze mi bodo prijetno omogočevale, pa bodem mogel vsakojaka naročila točno in cenó izvrševati ter takó ustrezati željam p. n. občinstva.

V mnogobrojen obisk in zaupanje se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem

Fr. Petrič.

**Zelo
koristne
in jako
praktične**

za vse stanove itd. itd. so sledeče stvari: blagajnice varne proti ognju in vlomu, kasete, gepli, mlatilnice in rezilnice krme, vinske in sadne stiskalnice, grozdni obirači, trijeri in čistilnice, ročni mlini in mlini za debelo moko, sesalke, plugi, kopirne stiskalnice, stroji za rezanje mesa in za vrtanje, stroj za ropkanje turšice in stroji za rezanje repe, dalje šivalni stroji, otročji vozovi, perilni in ovijalni stroji (patent Strakosch & Boner) itd. itd.

Te in druge predmete najboljšega izdelka ima vedno po jako nizkih tovarniških cenah v največji izberi v zalogi

Fran Detter v Ljubljani

nasproti železnemu mostu, Stari trg št. 1.

(8-4)

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

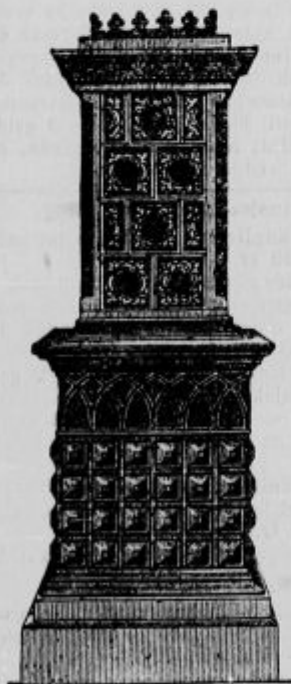
elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarša in največja

**tovarna za peči in lončene izdelke
na Kranjskem**

Avgust Drelse

v Ljubljani.

(41-21)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Deželna lekarna Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-

pri „Mariji Pomagaj“ Grečelna

Mestni trg št. 11,

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:

Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., duc. 1 gold., 5 duc. 4 gold.

Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče sredstvo. 1 stekl. 20 kr., duc. 2 gold.

Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano branilo proti koleri, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.

Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr., duc. 2 gold.

Cvet zoper luskin, najboljšo sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. Cena z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena steklenici 50 kr. duc. 5 gold.

Dorševo ribje olje najboljšo bažo, katero jedino zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofeljnom itd. Mala stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Franceva zdravilna esenca, proti boleznim v želodeci in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., duc. 1 gold., 5 duc. 4 gold.

Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gold.

Greenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol litra, z navodilom rabe 80 kr.

Horstova voda za oči proti unetim očem, njih kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., duc. 3 gl.

Kapljice za blediče, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive, 36 kr., duc. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boleznim, ki od želodeca prihajajo. Cena škatlici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in navodlom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitev 5 gl. 25 kr.

Kri čistilni čaj Küllerjev. Majhen zavitek 75 kr., velik 1 gold. 30 kr. z navodlom rabe vred.

Kroglice za bledico dr. Blanda (pocukrane) proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škatljica velja 60 kr.

Kroglice za trakuļe, gotovo sredstvo proti trakuļi. Cena z navodlom 2 gold.

Malaga-vino najboljše vrste za prebolele. Stekl. 1/4 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.

Marijino-celjske kapljice, slavno znano in zelo priljubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica 20 kr., duc. 2 gold., 5 duc. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliž zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno tak od mene le 40 kr.

Pagliano-sirup, pravi iz Floreneije, varuj se ničvrednih ponaredeb, cena 1 gold.

Homeopatična lekarna.

Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočneje. Isto tako se dobé vsa zdravila po receptih pripravljena, vedno sveža in najboljše vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosim vljudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Lud. Grečel, lekar.

Prašek za šeurke. Škatljica 30 kr.

Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.

Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.

Lonček 40 kr.

Sallellno kislina ustna voda. Stekl. 50 kr.

Sallellno kislina zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripavosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih planinskih zelišč. Stekl. 50 kr., duc. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo. Stekl. 40 kr., 1/2 duc. 2 gold.

Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škatljica z navodlom rabe 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliž (flajšter) zoper vsakovrstne rane, vnetje oteklina itd. Škatljica 30 kr.

Ustna voda dr. Duflos-a iz ameriških rastlin, obravnjuje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. 60 kr.

Voda za čiščenje obraza, pege, ogree, grinte in druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., duc. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Heiderju z dodatkom salicilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.

Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena butelj 1 gold. 20 kr.

Železnato salo iz kitovih jeter najboljše vrste, za krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.

Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želodčne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prašiče zoper vse prašičje bolezni. Stekl. 30 kr.

Prašek za prašiče po poskušnjah potrjen proti peregemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanjkanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.

Konjski cvet za utiranje udov, trganje, oteklino, spahenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.

Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega praška, obvaruje se ga šestokrat nalezljivim boleznim. Zavitek 50 kr.

Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.